

Haardhændethed, som netop alle ædle og opofrende Naturer saa ofte maa begræde Savnet af. Jeg taler saa frit herom, fordi jeg jo véd, at alt dette ikke er Dem ubekendt; jeg erindrer, hvorledes De selv angav Misforhold i Deres Hjem som en af Aarsagerne til, at De bestemte Dem for en præstelig Virksomhed paa Landet. Jeg røber vel heller ikke nogen Hemmelighed for Dem, naar jeg siger, at Deres Moder kun paa Grund af sin Families aarelange Overtalelser og Forestillinger, ja maaske Trusler — og vel ogsaa under Indflydelse af et Øjebliks kvindelig Modfaldenhed — gav efter i Spørgsmaalet om et Ægteskab, som maatte være hele hendes Natur imod; og det var sikkert navnlig Følelsen af at have ladet sig forlede til Troløshed mod sine Idealer, der kastede de bestandig mørkere Skygger over hendes senere Liv og til sidst helt slukkede hendes Aands Lys. De kan derfor forstaa, kære Ven, hvilket forunderligt Indtryk det gjorde paa mig, da jeg hørte, at De, hendes Søn, nu havde knyttet den Traad, som hun havde maattet slippe, og var begyndt at føre de Tanker ud i Livet, der for hende stod som Tidens største.“

Emanuel gik tavs og saa' ufravendt mod Jorden. Bestandig, naar man i den senere Tid talte til ham om hans Moder, ja blot han selv kom